

Boris
BUĆAN
FORUM TRAIANO

Galerija Forum
29. 02. - 22. 03. 2008.

Izložbeni prostor Centra za kulturu Čakovec
27. 03. - 14. 04. 2008.

GALERIJA FORUM

Bučanove mneme, mime, meme, memeplekse, seme, sememe i Rabelais

ili

Kako su umjetnika pojeli kaktusi!

Dobre slike zacjeljuju smrvljeni svijet, a kada nam pri tome izmame i osmijeh, onda bi im trebali zahvaliti i barem ih malo voljeti!

Forum Traiano valjda u najavi proljeća premješta talište Bučanove crne imaginacije *Lovca na ljudske glave* i ciklusa *Evo - vam* u zeleno ali, ne u zeleno kakav je bio *Pozdrav iz Rovinja** - u zazivanju senzornog i senzualnog u kukuruzima, agavama, kaktusima i palmama - već drukčije, u hipostaziranju. U veoma jednostavnom procesu u kojem se kaktus, infektom gena koji mu nije u rodu pretvara u nešto drugo. Mijenja se njegov metabolizam i fiziologija i pretvara se u jednu usporednu, halucinatnu egzistenciju koja je istodobno botaničke i ljudske naravi. Ona je duhovita i puna pieteta, uveseljava i dovodi u nedoumicu. Veoma je ozbiljna i veoma smiješna. Nastaje *očima širom zatvorenim* ili poluzatvorenih vjeda, kada je pogled najlucidniji. Potresna je svojom stvarnošću, a njezin kalamburski duh ima nelagodu bodljivikavih obrisa.

Monokromna monokultura

Tek što se pred publikom zatvorila Bučanova crna rečenica - koja je u zimskome solsticiju svojim gestovnim impulsom najavljivala karnevalska razobličavanja poroka i nakarada življenja - već se otvara nova koja, možda, u asocijativnoj neizbježnosti zaziva poganske *lupercalije*, igre kroz koje se provjetravao svaki rimski grad i arkadija istjerujući duhove zlonamjernike i najavljujući pročišćavajući duh proljeća. Otvara se novi rukopis, drukčiji od crnog visokog tonusa uzburkane geste i komentara koji seže u fundus crnog pisma sardonije, groteske i autoironije. Otvara se novi rukopis u dobro znanom i raspoznatljivom Bučanovom promiskuitetu botaničke provenijencije, koji nikada ne slabi i koji se

može samo pritajiti, ali nikada nije u mirovanju. Na to smo navikli. No, ovdje na *Forumu*, unatoč tome što smo već naučeni čitati njegov zeleni rukopis, prisiljava nas da rekonstruiramo tu novu i botaničku dekonstrukciju slike koja razmjenjuje genotipove i fenotipove gargantuaovskim apetitom i u naravi rabelaisovskog teatra. O njenoj „bezazlenosti“ na koju smo u prvi mah pomislili, nema u sljedećem koraku (ili pogledu) ništa, a svaka primisao na obični kalambur, *metabolu* ili jednostavno izmještanje značenja nestaje. Nalazimo se u jednoj monokromnoj monokulturi iz obitelji *Cactacea*, roda *opuntiae* vrste *ficus - indica* ili *Opuntia vulgaris* ili kako je mi poznajemo, najprostije *indijske smokve* udomaćene i korisne, teško iskorjenjive i napasne. U vrsti koja pokriva pustinje, ponaša se invazivno, množi se i tabori disciplinom osvajačke vojske, rado opasuje naselja i gradove, pokriva napuštene deponije, infiltrira se i opsjeda barbarskom arogancijom. Pri tome još i samu sebe hrani. Sukulenta je i stvara humus na truleži vlastitih udova. Zbog nje ekolozi s obalnih teritorija Sredozemlja šalju signale o epidemijskim omjerima množenja najavljujući i moguće pandemične razmjere! (Upozoravamo kako jedini izuzetak od *indijske smokve* koja naseljuje Bučanov *Forum Traiano*, jest kaktus iz monotipičnog genusa *Carnegiea gigantea*, a naziva se *Saguar*. Rodom iz pustinje Sonore, veoma je dugovječan i sporog razvoja pa mu jedna grana, za razliku od ploške *indijske smokve* koja pupa gotovo naočigled, raste i do sedamdesetipet godina. No ovaj genetski „incident“ u Bučanovoj monokulturi *indijske smokve* ima svoje razloge. Nalaze se u portretnoj ambematizaciji lika i objašnjavamo njegovo prisustvo upravo tom njegovom funkcijom!)

Zeleni pandemonij

Pokazalo se da Bučanovi genomi i fenotipovi iz slike u sliku imaju svoju snažnu replikativnu energiju, oponiraju uspješno unutar sebe i sa svojim domaćinom te s lakoćom prelaze iz jedne jezične sintagme u drugu. Ovdje na poprištu *Trajanovog foruma* Bučan nam veoma precizno obrazlaže svoju metodu i to na paradigmi povijesne slike dvadesetog stoljeća, Picassovoj *Guernici*

* Riječ je o izložbama Borisa Bučana održanim u travnju i prosincu 2007. u Kabinetu grafike i Gliptoteci Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (*Lovac na ljudske glave* i *Evo - vam*) te u srpnju u Zavičajnom muzeju grada Rovinja (*Pozdrav iz Rovinja*).

FORUM TRAIANO, 2007.

(1937.). Radi to, međutim, tako da nadilazi obrazlaganje, korito parafraze i citata. Bučan ništa ne ispušta i ništa ne zaobilazi (ali reducira kako hoće) rekreirajući jedan novi mutirani zeleni pandemonij. U njemu se nalaze Picassove agonske figure (njih sedam) preobražene iz žrtve u osvetnike (ne zaboravljajući ni božje oko koje pretvara u klobuk). Na ovom krunskom uzorku umjetnosti jednom urođenom memorijom i intuicijom koja ne spekulira, koja je direktna koja se ne muči i ne doslikava, ne koleba se i brza je koliko traje put *penellate* da zatvori oblik. Bučan oslobađa svog tvorbenog Harlekina. I upravo na ovome mjestu započinje njegova neobuzdana igra jezičnim *fonovima*. (Kao iz rukava!) Prevodi ih prvo u botaniku a potom tu botaniku disocira, asocira i pretvara u zaobljeni zeleni kubizam simultanog rotirajućeg pogleda koji pamti dinamičku razlistanu ulupljeno- ispučenu, tanjurastu i člankovitu kaktusnu anatomiju, kako bi potom rekreirao mimetičku fantazmu, zaoblio je u prostoru i profilirao na zaslonu svjetla poput tamne marionete. Bučan izrezuje i siluetira, psihogene frekvencije emitira na bodljama, dramu u dinamici, eros u sretnom lebdenju, ljepotu u proporcijama - koje dakako nisu winckelmanovske! Zazivaju memoriju na krupnoću otisaka Picassovih figura na pješčanim sprudovima iz dvadesetih godina i nadrealne mutacije, hirove i žongliranja u oblicima iz tridesetih. Na klasicizam i na nadrealizam koji se razvezuje u zelenom Bučanovom kaktusnom kubizmu monokromnog zelenila u kopulacijama plazmatičnih i viskoznih akrilnih fluida.

Sjene i metabole

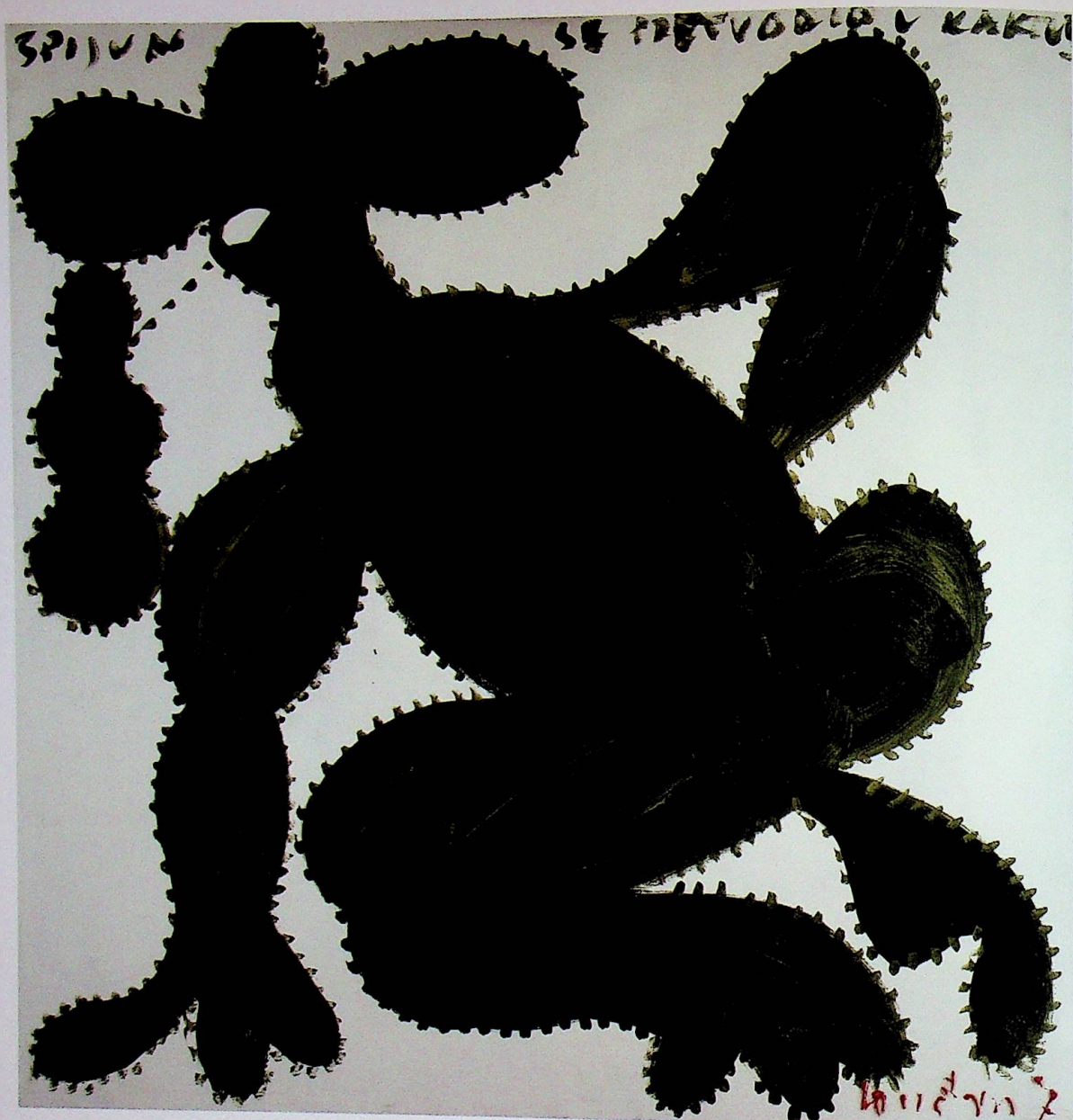
Sve je neobično, zanimljivo i duhovito. *Gospodari i sluge, Bijedni i bos, Žedni i gladni, Lovac i jeleni* (ljuti rogati jeleni pred kojima lovac bježi!) diptisi jednoga formaliziranog slikarskog oblika na memorijama ozbiljne literature, velikih filmova i strašne povijesti! Jedrošću veseli poplavljeni eros *Žene koja bere šljive*. Plijeni elegancija i vedrina Manetova *Balkona* (1869.), (osvojila je i Rene Magritta koji ga 1950. parafrazira s lijesovima), a kojega Bučan u Rimu (*Rimski balkon*) napućuje kaktusima (nalik Jeff Koonsovим gigantskim zečevima) koji iza zlatnih proporcija kovane ograde nadomještaju Berthe Morisot dražesnu violinisticu Fanny Clausse te kipara Antoine Guillemeta itd. itd. itd.

Zamršeno i jednostavno čitanje svodi se na kraju na kanibalizam i proždrljivost znaka koji u svojoj euforiji pojede i samoga umjetnika (*Kako su me kaktusi pojeli*) u podtekstu ostavljajući nam priču o osvetoljubljivoj *Guernici* koja mu je (ipak) sačuvavši sjenu sačuvala i supstanciju. No, riječ je o autoportretu Borhesovske navigacije snovima i iluzijama nakon kojih, kada se razbudimo, nismo sigurni koji je svijet odsanjan onaj kaktusni ili ovaj albertijevski „spomenički“ u perspektivi i skraćanju i koji nam se čini tako stvaran i u kojemu se toliko dobro osjećamo!

Margarita Sveštarov Šimat

RIMSKI BALKONI, 2007.

ŠPIJUN SE PRETVORIO U KAKTUS, 2007.

PROSJACI PRED CRKVOM, 2007.

NA PLAŽI, 2007.

INGA DOMOLJUPKA, 2007.

GUERNICA OSVETA, 2007.

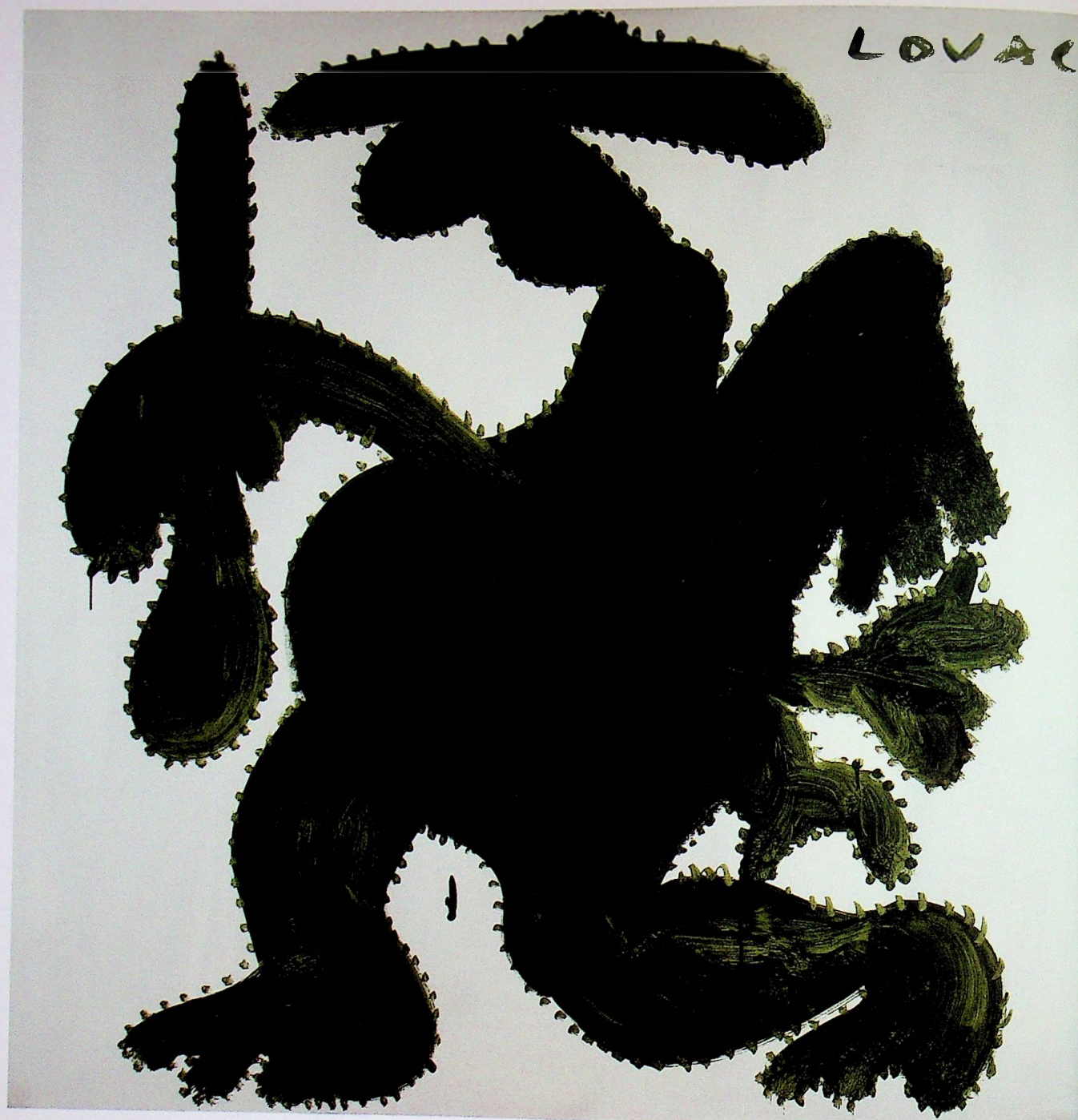

BIJEDNI

1 BOSI

BIJEDNI

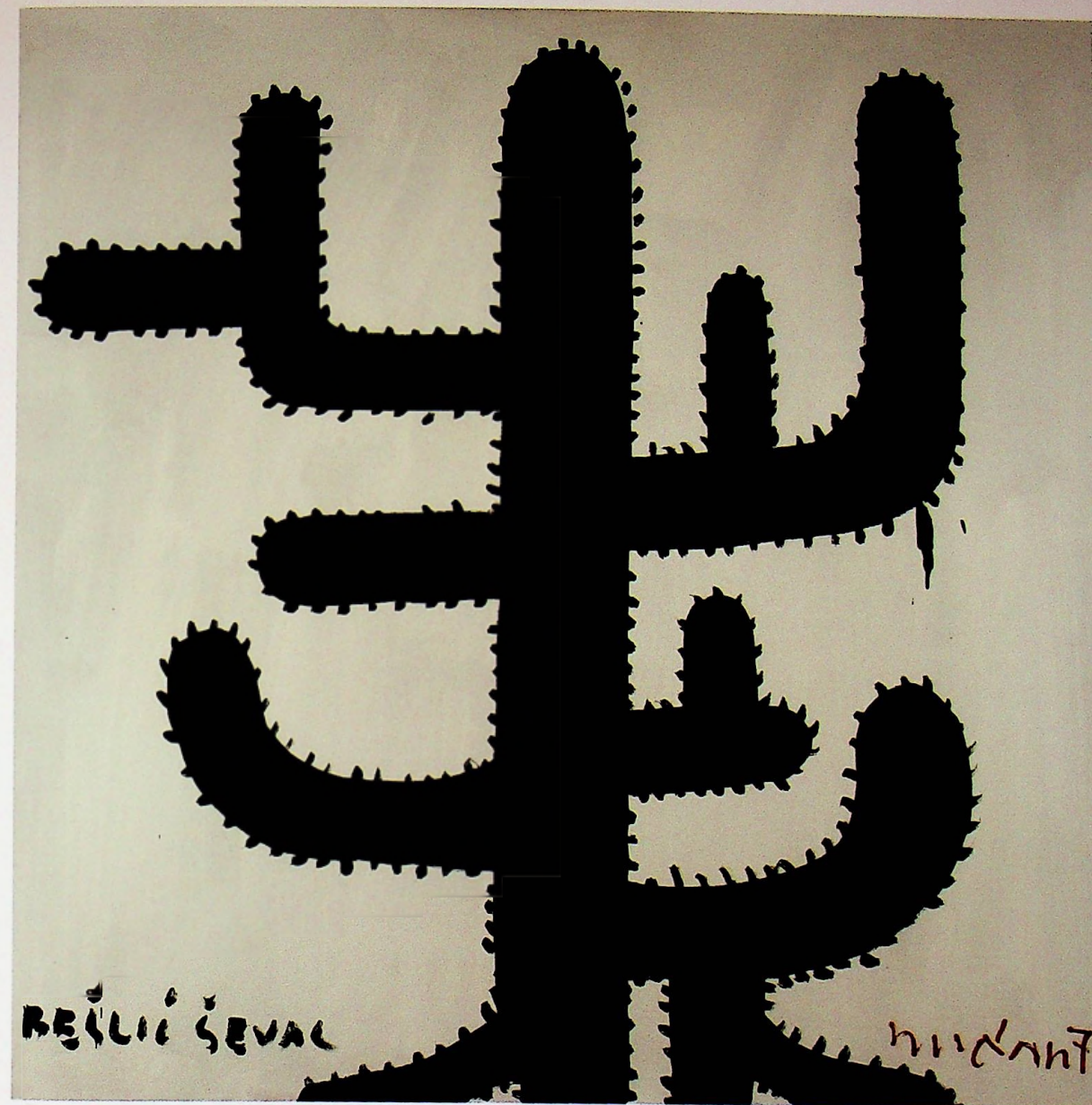

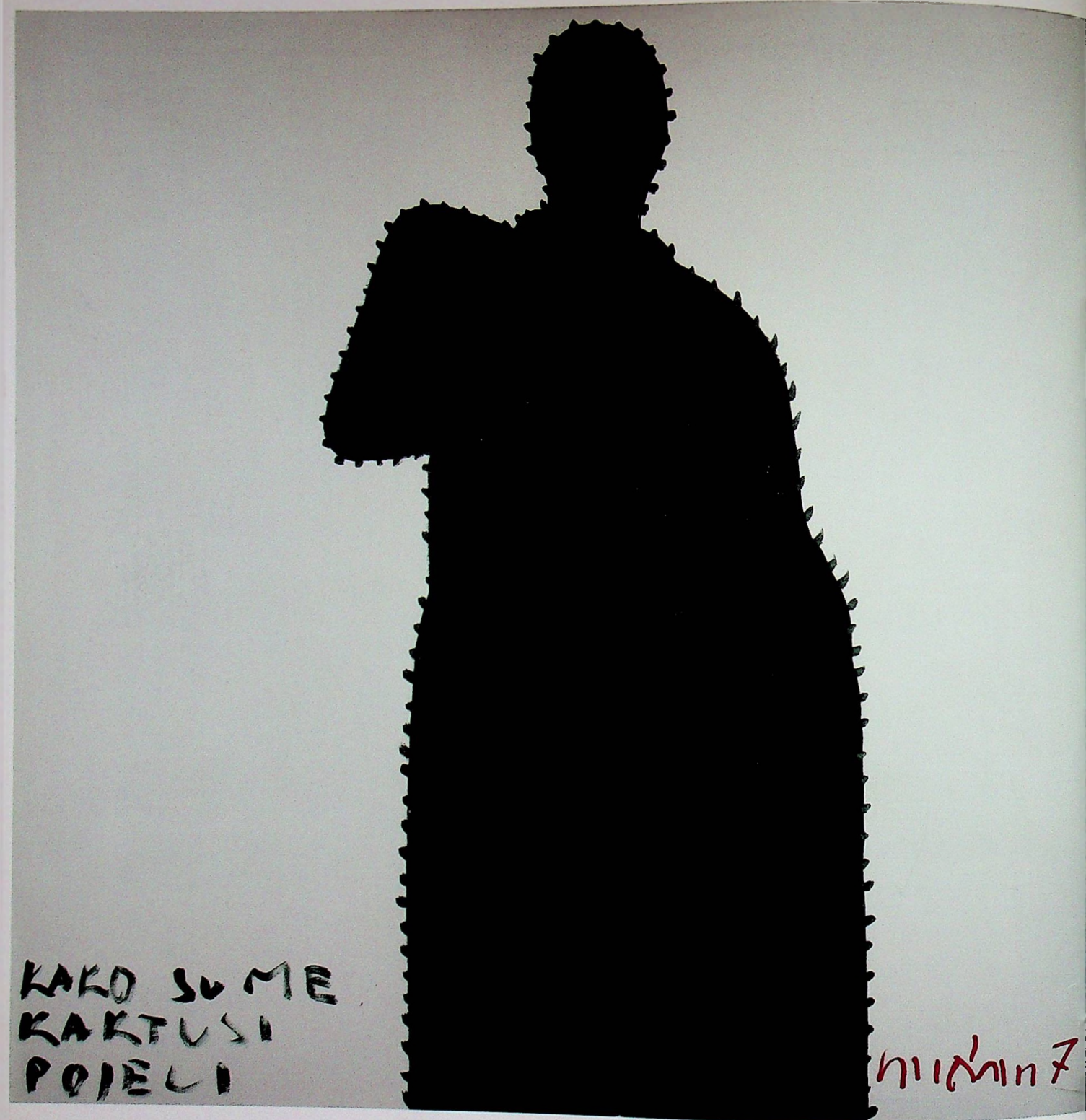

ŽENA BERE ŠLJIVE, 2007.

BEŠLIĆ ŠEVAC, 2007.

KAKO SU ME KAKTUSI POJELI, 2007.

Životopis

Boris Bučan (1947.) od šezdesetih godina, kada započinje umjetničkim djelovanjem sa zagrebačkim intervencionistima, potom grafičkim oblikovanjem plakata, slikarstvom i crtežom, u vrhu je hrvatske suvremene umjetnosti. Likovnu akademiju započeo je u Ljubljani, a diplomirao je u Zagrebu 1972. Radeći najvećim dijelom za kazališni i galerijski plakat izgradio je prepoznatljiv likovni znak i sustav u velikim razmjerima i izvan konvencija. Ciklusima *Bucan-art*, *Museum Palmolive*, *Povijest umjetnosti od Altamire do danas*, *Antiplakati* propituje sve ikoničke paradigme uključujući i vlastitu. Osamdesetih godina vraća se intenzivno slikarstvu i crtežu čiji dometi obuhvaćaju povijesno metjersko iskustvo i postmoderno intuiciju potvrđujući treću paradigmu suvremenog trenutka- povratak poetskoj vizualnoj ikonici. Uz brojne samostalne izložbe u nas i inozemstvu te važne međunarodne smotre izlagao je na Venecijanskom bijenalu u više navrata, a 1984. samostalno, te na bijenalu u São Paulu 1979. i 1989. kada dobiva posebno priznanje. Dobitnik je brojnih domaćih i međunarodnih nagrada te nagrade za životno djelo.

Od 2006. redoviti je član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Djela mu se nalaze u najistaknutijim svjetskim muzejima i galerijama, a njegov plakat *Žar Ptica* (za balet Igora Stravinskog, 1983.) bio je na naslovnici kataloga izložbe *The Power of the Posters* u V&A Museum u Londonu.

Samostalne izložbe 2007.

Zagreb, Lovac na ljudske glave, *Kabinet grafike HAZU* (travanj - svibanj)

Rovinj, Jednog dana vidio sam u kukuruzu ženu i muškarca, *Zavičajni muzej grada Rovinja*, (lipanj - srpanj)
 Varaždin, Mi radimo za pljesak (izložba plakata za Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu), *HNK Varaždin*, (listopad - studeni)

Zagreb, Evo - vam, *Gliptoteka HAZU*, (prosinac)

Skupne izložbe 2007.

Zagreb, Avangardne tendencije u hrvatskoj umjetnosti, *Klovičevi dvori*, (ožujak - svibanj)

Rim (Italija), L'uomo del Mediterraneo (iz ciklusa Jednog dana vidio sam u kukuruzu ženu i muškarca), *Complesso del Vittoriano*, (lipanj - srpanj)

Sofija (Bugarska), Fifth International Triennial of Stage Poster, Internacionalni bijenale kazališnog plakata, (listopad - studeni)

Rzeszów (Poljska), The 11th International Biennale of Theater Posters, (studeni - prosinac)

Chaumont (Francuska), 18e Festival internationale de l'affiche et des arts graphique,s (svibanj - lipanj)

Popis samostalnih i skupnih izložbi (izbor) i popis nagrada i priznanja do 2007. godine vidi u katalogu Boris Bucan, Lovac na ljudske glave, str. 56-61, Kabinet grafike HAZU, Zagreb, 2007.

Izloženi radovi

FORUM TRAIANO

1. GUERNICA OSVETA, 2007.
akril na platnu, 140x280 cm
signatura d. d.: Bučan 7
2. FORUM TRAIANO, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
3. RIMSKI BALKONI, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
4. ŠPIJUN SE PRETVORIO U KAKTUS, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
5. NA PLAŽI, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
6. INGA - DOMOLJUPKA, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
7. GROF SERE, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura g. d.: Bučan 7
8. PROSJACI PRED CRKVOM, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. l.: Bučan 7
9. BIJEDNI I BOSI, DIPTIH, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. sred.: Bučan 7
10. LOVAC I JELEN, DIPTIH, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
11. GOSPODARI I SLUGE, DIPTIH, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. sred.: Bučan 7
12. GLADNI I ŽEDNI, DIPTIH, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
13. ŽENA BERE ŠLJIVE, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
14. BEŠLIĆ ŠEVAC, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7
15. KAKO SU ME KAKTUSI POJELI, 2007.
akril na platnu, 140x140 cm
signatura d. d.: Bučan 7

Izdavač / Publisher
**KULTURNO
INFORMATIVNI CENTAR**
Zagreb, Preradovićeve 5
tel. 01/48 10 714
e-mail: kic@kic.hr
www.kic.hr

Za izdavača / For the publisher
Goran Pavletić

Urednik kataloga / Editor
Milan Bešlić

Savjet galerije / Gallery Council
Stanko Jančić
Igor Zidić
Milan Bešlić
Ante Kuduz
Eugen Kokot
Andrej Smrekar
Dominique Narran

Likovni postav izložbe /
Exhibition set-up
Margita Sveštarov Šimat
Milan Bešlić

Fotografije / Photographs
Goran Vranić

Dizajn / Design
Sting design, Zagreb
Antun Zidić

Lektor / Proof-reader
Helena Antić

Na naslovnici / Front page
Kako su me kaktusi pojeli, 2007.

Tisak / Print
Šolta, Zagreb

Naklada / Edition
400 primjeraka / copies

centar za kulturu

Suizdavač / Co-Publisher
Centar za kulturu Čakovec
Trg Republike bb, 40 000 Čakovec
tel: 040/311 488; fax: 040 312 770
e-mail: centar-za-kulturu-cakovec@ck.htnet.hr
www.czk-cakovec.hr

Za izdavača / For the publisher
Ladislav Varga

Voditelj izložbene djelatnosti
Marina Oskoruš

Zagreb, veljača/ožujak 2008.
Čakovec, ožujak/travanj, 2008.

Izložba je ostvarena sredstvima
Gradskog ureda za kulturu
Grada Zagreba

GALERIJA FORUM
HR - 10000 Zagreb
Teslina 16
tel. 01/48 10 710